

Här är provsidor ur faktaböckerna *Höst, Vinter, Vår* och *Sommar* som ingår i vårt basläromedel Årstidsresan. Faktaböckerna innehåller information om de fyra årstidernas växter, djur, väder, kläder samt högtider.

Innehåll

Ur boken *Höst*

Djur 6

Björn	6
Ekorre	7
Flyttfåglar	8
Grävling	9
Igelkott	10

Svampar, bär, frukt 11

Svampar	11
Champinjoner	12
Flugsvamp	13
Karl-Johan	14
Kantarell	15
Päron	16
Äpplen	17
Blåbär	18
Lingon	19

Träd 20

Träd	20
Asp	21
Björk	22

Ek	23
Gran	24
Lönn	25
Rönn	26
Tall	27

Väder – Kläder 28

Regn	28
Solen ...	29
Vind	30
Kläder	31

Traditioner 32

FN-dagen	32
Halloween	33
Allhelgonadagen	34

Höst

I Sverige har vi fyra årstider höst, vinter, vår och sommar. Vi har olika årstider därför att jorden snurrar runt sin axel och runt solen, så ibland lutar jordaxeln mot solen eller från solen.

På hösten är det därför inte lika varmt som på sommaren, i och med att jordaxeln lutar mer och mer från solen. Dagarna blir kortare och kallare. Höstmånaderna är september, oktober och november. Höst är det meteorologiskt

när dygnsmedeltemperaturen ligger mellan 0 och 10 grader. Naturen har redan förberett sig för den kallare årstiden.

I takt med att temperaturen sjunker suger trädets rottrådar inte längre upp vatten. De kärl som har transporterat vatten till trädet töms nu på vatten, för att förhindra frostsprängningar hos växten.

Träden skiftar i många olika färger. I södra Sverige kan skogarna vara gröna, medan träden i Mellansverige skiftar i höstens röda

och gula färger. På hösten bildar trädet ett färgämne som innehåller socker, som gör att löven blir röda. Den gula färgen på höstlöven finns där jämt, men när klorofyllet kryper tillbaka, kommer det gula i lövet fram.

Lövträden har också bildat tjockare bark på stammen. Barken skyddar trädet mot kyla, men även mot uttorkning.

Fåglarna flyttar för att kunna finna mat, och en del djur går i ide för att klara av kylan.

Örterna har tappat sina frön som nu ligger i jorden och väntar på att få börja gro till våren. Hösten är den tid då allt går till vila.

höst

Innehåll

Ur boken *Vinter*

Djur 6

Hare	6
Rådjur	7
Räv	8
Älg	9

Vinterfåglar 10

Blåmes	10
Domherre	11
Skata	12
Talgoxe	13

Vinteraktiviteter 14

Pulka	14
Skidor	15
Skridskor	16

Väder – Kläder 17

Is	17
Snö	18
Vinterkläder	19

Traditioner 20

Advent	20
Alla hjärtans dag	21
Lucia	22
Julgran	23
Jul	24
Jultomten	25

Is

När vatten fryser blir det till is. Till exempel bildas vackra istappar när snön smälter från taken.

Det är roligt att gå eller åka skridskor på is som lagt sig över sjöar och vattendrag, men man måste vara mycket försiktig så att isen inte är för svag. Då finns det risk att isen går sönder och man faller ner i vattnet. Det är därför viktigt att man alltid har isdubbar med sig när man ger sig ut på isen. Med hjälp av dem kan man ta sig upp ur hålet i isen igen om man har ramlat i.

Det finns två sorters is:

- kärnis
- stöpis

Kärnis är vatten som fryser till is. Den är blank, hård och stark. Stöpis är snö som har smält och sedan fryser till is. Stöpis är mycket svagare än kärnisen.

is

Innehåll

Ur boken Vår

Groddjur 6

Groda	6
Padda	7
Ödla	8

Kräddjur 9

Ormar	9
Hasselsnok	10
Huggorm	11

Vårfåglar 12

Bofink	12
Hussvala	13
Sånglärka	14
Sädesärla	15
Trana	16

Vårblommor 17

Tussilago	17
Blåsippa	18
Vitsippa	19
Tulpan	20

Väder – Kläder 21

Hagel	21
Aprilväder	22
Töväder	23
Vårkläder	24

Traditioner 25

Påsk	25
Valborg	26

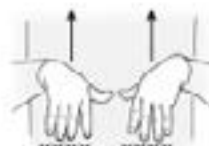
Valborg

Valborgsmässoafton firas den sista dagen i april: 30 april. Valborgsmässoafton heter det för att Valborg har sin namnsdag den 1 maj.

Den här dagen har människor länge tänt eldar. Först var det för att skrämma bort rovdjur och övernaturliga väsen. Man brukade släppa ut korna och andra djur runt 1 maj. Då ville man inte att rovdjur skulle

finnas i närheten. Människor skramlade och förde oväsen för att skrämma iväg allt som var ont.

En annan tradition sedan gammalt var att man skulle "sjunga in maj". Grupper av ungdomar drog från gård till gård och sjöng in vårmånaden maj. Nu för tiden sjunger många körer runt om i landet in våren den sista april.

brasa

Innehåll

Insekter 6

Fjäril	6
Geting	7
Humla	8
Husfluga	9
Mygga	10
Myra	11

Sommarblommor 12

Maskros	12
Prästkrage	13
Ros	14
Smörblomma	15
Stor o liten blåklocka	16

Bär 17

Hallon	17
Jordgubbar	18
Smultron	19

Väder – Kläder 20

Sommarväder	20
Moln	21
Sol och solbränna	22
Åska	23

Traditioner 24

Midsommar	24
Semester	25

Jordgubbe

Jordgubben vi har idag, har funnits i ungefär 200 år. Ursprungligen var det indianerna som för 400 år sedan odlade jordgubbar. I Sverige odlar man mest jordgubbar i Skåne, Halland och Blekinge.

Här i Sverige vill vi att jordgubbar ska smaka sött. Jordgubbar som är odlade i Sverige blir också extra söta eftersom vi har det lite kallare på nätterna. Om det vore varmare skulle sockret i jordgubben försvinna, och jordgubben skulle bli mindre söt.

Ordet gubbe är dialektalt och betyder *liten klump*. Jordgubben av idag är en korsning mellan två amerikanska smultronsorter. Resultatet blev ett större bär. Men egentligen är jordgubben inget bär utan en så kallad skenfrukt med en kottig, uppsvalld blombotten.

jordgubbe